

lader sig slet ikke regulere nu, og da vi slet ikke kunne regulere noget af det, kunde man lige saa godt give noget mere Frihed og lade Udviklingen gaa sin Gang.

Naar det ærede Medlem for Lyngby (Piper) talte om, at vi ellers ikke paa andre Omraader lade det saaledes gaa sin Gang, vil jeg dertil sige: Jo, det er netop det, vi gøre; vi støtte de naturlige Bestræbelser, støtte Sygekasser, Alderdomsforsørgelsen, i det hele taget de humane Bestræbelser for at komme de syge og de gamle til Hjælp. Vi støtte delvis ogsaa, hvor der er Trang til Jord, saaledes at Folk kunne faa et lille Jordbrug, men vi staa ikke og sige, at Folk ikke maa mageskifte et Stykke Jord, hvorved der kunde ske den Forandring, at der bliver et Husmandsbrug eller en Gaard mere eller mindre end før, det har ikke Spor at sige i vore Dage, og da det har nationaløkonomisk Betydning, at vi faa mere Frihed, synes jeg, at vi skulde hævde det over for det andet Standpunkt. — Til det ærede Medlem for Assens, der med Hensyn til Kørepligten vil sige, at det kan komme Husmændene til Skade, vil jeg sige: nej, det kan det ikke paa nogen Maade, thi er der noget, som Husmændene ikke kunne være tjente med, saa er det saadanne Forhold som disse, at de, naar der f. Eks. skal hentes en Læge til en eller anden af deres Familie, først skulle hen til Sogneraadsformanden og have en Seddel og saa gaa med den hen til den Mand, der skal køre, og naar hans Heste maaske ikke ere hjemme, kunne de maaske rende rundt 3—4 andre Steder, forinden de kunne faa nogen til at køre for sig. Det vilde være meget bedre, at det blev lagt over paa Kommunen, saaledes at Lægen kommer med egen Vogn eller faar Vogn hos en Vognmand, det vil være i Favør af de fattige og besiddelsesløse, at det bliver ordnet paa en saadan Maade; det er langt fra rigtigt, at en Mand, der f. Eks. ejer en Villa og maaske er meget rig, slet intet skal yde, hvorimod en fattig Gaardmand skal yde Pligtkørsel baade nu og da. Hvad enten man ser det fra den ene eller den anden Side, er det ikke værd at opretholde den nuværende Kørselspligt. I Bondevennernes Tid var det maaske udmærket, men i vor Tid er det det ikke mere, og Pligtkørsel kan ikke opretholdes, naar der skal være Retfærdighed. Derfor ønsker jeg, den skal falde bort, og da det er af Hensyn til den, Hovedparcellen skal blive staaende, ønsker jeg, at baade Bestemmelsen om den og om Hovedparcellen

skal falde bort, og at man giver Udviklingen fri her i Landet til Gavn for den nationaløkonomiske Betragtning, at vi blive mere velstillede ved at blive fri for de Baand, som ikke ere til nogen Nytte, men som det ærede Medlem for Assens søger at holde paa. Naar det ærede Medlem for Assens søger at slaa Mønt af gamle Teorier, saa er det ikke noget for mig.

Birek: Det er det ærede Medlem, der nu satte sig, der kalder mig frem. Det forundrer mig meget at høre det ærede Medlems Anskuelse saavel som det ærede Medlems, der hører til det nydannede Parti, som mener at repræsentere det ny og gode her i Landet efter deres Mening, og som begynde at hævde og forsvare en Lovgivning, hvis Maal skal være at slaa Bondestanden i Stykker. Der er blevet talt om Udstykning i stor Udstrækning, men der er i betydelig mindre Grad blevet talt om Jords Sammenlægning. Men naar der i Lovens Titel staaer: „Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning“, saa tror jeg ikke, at dette er to hinanden uvedkommende Bestemmelser, der her ere slaaede sammen, som det saa tidt sker i Love, men saa tror jeg, at det er to Sider af den samme Sag, to Midler til det samme Maal, nemlig at bevare Bondejord paa Bondehaand. Jeg vil bestemt hævde, hvad der er hævdet Gang paa Gang af det ærede Medlem for Lyngby (Piper) og det ærede Medlem for Assens (Berntsen), at hele Lovgivningen paa dette Omraade, som ikke begyndte i 1897, men som kun er en Fortsættelse af vor gamle Reformlovgivning, har til Maal ikke at forøge Udstykningen, men denne Lovgivnings Maal er at bevare Bondejord paa Bondehaand, at bevare Bøndergaarde af en vis Størrelse opad mod Godserne ved Hjælp af Sammenlægningsreglerne og nedad mod Husmandsbrug ved Bestemmelserne om Fremgangen ved Udstykningen. For mig, der har haft Lejlighed til at se i Irland og enkelte Steder i Tyskland de smaa Dverglandbrug, som findes der, og se den Elendighed, der knytter sig dertil, staaer det saaledes, at det ikke bør være Maalet at komme til at faa saa mange Husmandslokker som muligt i Landet, men Danmarks Jord bør være Bondejord. Vi tale nu saa meget om Husmændene, men vi bør dog ikke være saa ivrige for Husmændenes Sag, at vi glemme, at der ogsaa er andre Interesser; vi maa huske paa, at naar vi ønske Husmandsbrug, saa er det ikke, fordi vi ville opgive Gaardmandsstanden, men fordi